

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΒΗΡΥΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Βηρυτός, 15 Σεπτεμβρίου 2025

Τρέχουσα οικονομική επισκόπηση Λιβάνου

- ✓ **Τρεις αναθέσεις σε διεθνείς συμβουλευτικές εταιρείες για τις οικονομικές και τραπεζικές προκλήσεις του Λιβάνου.**

Το Λ/ Υπουργείο Οικονομικών ανέθεσε στη Lazard την αξιολόγηση της βιωσιμότητας του λιβανικού χρέους. Η εντολή αυτή έρχεται παράλληλα με εκείνη που ανέθεσε η BDL στη Rothschild & Co και εκείνη της Ένωσης Τραπεζών του Λιβάνου, η οποία επίσης προσέλαβε την Ankura για να την συνδράμει.

Αναλυτικότερα: πέντε χρόνια μετά την πρώτη ανεπιτυχή προσπάθειά της να συμβουλευσει την κυβέρνηση Diab (ακολουθούμενη από ακόμη μία το 2022), η Lazard επιστρέφει στη λιβανική σκηνή: το Υπουργείο Οικονομικών ανέθεσε εκ νέου στην εταιρεία τη διεξαγωγή μελέτης σχετικά με τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους του Λιβάνου. Ο στόχος είναι να προσδιοριστεί εάν το κράτος μπορεί να ανακτήσει την ικανότητα να εκπληρώσει πλήρως τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του — ή, σε αντίθετη περίπτωση, να το πράξει εντός του χρονοδιαγράμματος που έχει καθοριστεί σε συμφωνία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) — ώστε ο Λίβανος να μπορέσει να συνεχίσει να δανείζεται από το ΔΝΤ και άλλους δωρητές, στο πλαίσιο ενός προγράμματος μεταρρυθμίσεων που συνδέεται με όρους και ένα καθορισμένο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής.

Η εντολή αυτή συνοδεύεται από δύο άλλες: μία που δόθηκε από την κεντρική τράπεζα (BDL) στην Rothschild & Co για συμβουλευτικές υπηρεσίες και μία από την Ένωση Τραπεζών του Λιβάνου, η οποία ανέθεσε στην Ankura την υποστήριξη του τραπεζικού τομέα. Οι ακόλουθοι τρεις «παράγοντες» -BDL, εμπορικές τράπεζες και καταθέτες- βρίσκονται στο επίκεντρο της διπλής κρίσης του Λιβάνου: της κρίσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος (και της κρίσης των δημόσιων οικονομικών — δύο κρίσεις που είναι βαθιά αλληλένδετες. Ένα βασικό ζήτημα που διακυβεύεται είναι η ικανότητα του κράτους να απορροφήσει μέρος των ζημιών του χρηματοπιστωτικού συστήματος, οι οποίες εκτιμήθηκαν καταρχήν σε περίπου 72 δισεκατομμύρια δολάρια το 2022, τα περισσότερα από τα οποία έχουν εμφανιστεί αντίστοιχα στον εν λόγω ισολογισμό της BDL.

Επισημαίνουμε ότι η ανωτέρω προσέγγιση αποτελεί μέρος της στρατηγικής του διοικητή της BDL, Karim Souhaid: να βασιστεί σε διεθνείς συμβουλευτικές εταιρείες για να καθοδηγήσει τη διαδικασία αναδιάρθρωσης, να σταθεροποιήσει το σύστημα και να διαχειριστεί την κατανομή των ζημιών, σύμφωνα και με τραπεζικές πηγές. Από πλευράς του, το Υπουργείο Οικονομικών έχει αναφέρει ότι το δημόσιο χρέος του Λιβάνου είναι πλέον κυρίως εξωτερικό: περίπου 31 δις δολάρια σε ευρωμόλογα, για τα οποία ο Λίβανος σταμάτησε να εξυπηρετεί τις πληρωμές τον Μάρτιο του 2020. Συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων, το συνολικό ποσό θα μπορούσε να φτάσει τα 50 δις δολάρια μέχρι το τέλος του έτους. Επιπλέον, υπάρχουν δάνεια ύψους μερικών δισεκατομμυρίων από την Παγκόσμια Τράπεζα και από διάφορα αραβικά και ξένα αναπτυξιακά ταμεία. **Όσον αφορά το εγχώριο χρέος σε λίρες Λιβάνου, το οποίο ανερχόταν σε περίπου 60 δις ΗΠΑ κατά την έναρξη της κρίσης το φθινόπωρο του 2019, έχει πλέον μειωθεί σε λιγότερο από 1 δις δολάρια λόγω της δραματικής υποτίμησης του νομίσματος**. Υπάρχει επίσης ένα απόθεμα καθυστερούμενων οφειλών που το κράτος πρέπει να αντιμετωπίσει ή να

αναδιάρθρωσει: απαιτήσεις από εργολάβους και παρόχους υπηρεσιών, απλήρωτοι λογαριασμοί νοσοκομείων και οφειλές προς το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η μελέτη που ανατέθηκε στη Lazard, αναμένεται να περιλαμβάνει την πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών για ουσιαστικό «κούρεμα» των ευρωομολόγων — μεταξύ 65% και 75%, εν αναμονή της συμφωνίας των πιστωτών — καθώς και την αναδιάρθρωση του υπολοίπου ποσού σε διάστημα αρκετών ετών. Η Βηρυτός στοχεύει να διαπραγματευτεί με βάση την ονομαστική αξία του χρέους, που ανέρχεται με βάση την ονομαστική αξία του χρέους, σε 31 δις δολάρια, ενώ παράλληλα επιδιώκει την ακύρωση των δεδουλευμένων τόκων. Στις τρέχουσες τιμές της αγοράς, η αξία αυτών των ομολόγων είναι μόλις λίγο πάνω από 7 δισεκατομμύρια δολάρια. Η μελέτη θα λάβει επίσης υπόψη τις αναμενόμενες συνεισφορές του ΔΝΤ, των διμερών δωρητών, των αναπτυξιακών ταμείων και της Παγκόσμιας Τράπεζας καθ' όλη τη διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος μεταρρυθμίσεων. *Το συνολικό πακέτο στήριξης θα μπορούσε να υπερβεί τα 13 δις δολάρια, συμπεριλαμβανομένων 3 έως 4 δις δολαρίων από το ΔΝΤ, με το ποσό αυτό να αυξάνεται πιθανώς λόγω του κόστους της ανασυγκρότησης μετά τη σύγκρουση μεταξύ Ισραήλ και Χεζμπολλά.* Παράλληλα, η Lazard θα αναπτύξει σενάρια για την αύξηση των δημόσιων εσόδων, τα οποία περιλαμβάνουν φορολογική μεταρρύθμιση, διεύρυνση της φορολογικής βάσης και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της είσπραξης, προκειμένου να καλυφθούν οι επικείμενες υποχρεώσεις, διατηρώντας παράλληλα τις δημόσιες επενδύσεις με στόχο την ανάπτυξη και τις στοχευμένες κοινωνικές δαπάνες για τους πιο ευάλωτους.

Ακόμη, η καθυστερημένη αποκάλυψη σωρευτικών ζημιών από το 2002 έως το 2022 εγείρει σύνθετα νομικά ζητήματα. Για τον λόγο αυτό, σύμφωνα με τους εδώ νομικούς κύκλους, είναι επιτακτική ανάγκη να ολοκληρωθεί ο λογιστικός έλεγχος από την Alvarez & Marsal (τον είχε αναλάβει στο παρελθόν η εν λόγω συμβουλευτική), η οποία έχει δηλώσει ότι δεν είχε πρόσβαση σε όλα τα απαραίτητα έγγραφα υπό την προηγούμενη ηγεσία. Τώρα αναπόκειται στον νέο διοικητή της BDL να ολοκληρώσει τον έλεγχο, προκειμένου να προσδιοριστεί η προέλευση των ζημιών και το ποσοστό που, ενδεχομένως, θα πρέπει να αναλάβει το κράτος. Ο νόμος για τη μεταρρύθμιση του τραπεζικού τομέα προβλέπει επίσης την επέκταση του ελέγχου στις εμπορικές τράπεζες, προκειμένου να προσδιοριστούν οι ευθύνες για την εξαφάνιση δεκάδων δισεκατομμυρίων σε καταθέσεις.

Όλα τα ανωτέρω αποδεικνύονται κρίσιμα για την οριστικοποίηση του προτεινόμενου νόμου για την επανισορρόπηση του συστήματος και την επιστροφή των καταθέσεων μέσω της BDL. Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιεύματα του οικονομικού τύπου, *το πρώτο σχέδιο του νομοσχεδίου προτείνει μια περικοπή περίπου 34 δις δολαρίων από συνολικά 84 δις δολάρια σε καταθέσεις, ποσό το οποίο αντανάκλα και τα ποσά που μεταφέρθηκαν στο εξωτερικό και τα οποία οι αρχές ελπίζουν να ανακτήσουν. Τα στοχευμένα ποσά περιλαμβάνουν καταθέσεις που θεωρούνται παράνομες, μετατροπές λιρών σε δολάρια κατά τη διάρκεια της κρίσης και υπερβολικά υψηλά έσοδα από τόκους που έχουν συσσωρευτεί τουλάχιστον από το 2015, τα οποία αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 40% του συνολικού καταθετικού βάσης, σύμφωνα με τις ενώσεις καταθετών, χωρίς να έχει προηγηθεί εγκληματολογικός έλεγχος. Το πλαίσιο θα διαθέσει: 16,5 δις δολάρια στο κράτος, 13 δις δολάρια στις τράπεζες και περίπου 20 δις δολάρια στην BDL, κυρίως με τη μορφή ομολόγων 15, 20 και 25 ετών, μια παράταση της λήξης που λειτουργεί ουσιαστικά ως περικοπή λόγω της μείωσης της αξίας με την πάροδο του χρόνου.*

Συμπερασματικά, από πλευράς μας το μόνο που μπορούμε να υπογραμμίσουμε εκ νέου είναι η εμφανής πολυπλοκότητα της οικονομικής, δημοσιονομικής και τραπεζικής κατάστασης και συστημικής πραγματικότητας στον Λίβανο. Επιτακτική είναι προφανώς η ανάγκη για τη διεξαγωγή

ενός ανεξάρτητου, εξαντλητικού και αυστηρού ελέγχου από αξιόπιστες διεθνείς εταιρείες, που θα δώσουν διεξόδους σχετικά με τον τρόπο κατανομής των ζημιών και της απόδοσης ευθυνών.

✓ **Η BDL εκτιμά το ΑΕΠ του Λιβάνου σε 28 δις δολάρια το 2024.**

Στις 12 τρέχοντος, η κεντρική τράπεζα της χώρας (BDL) δημοσίευσε τη δική της εκτίμηση για το λιβανικό ΑΕΠ, η οποία αντικατοπτρίζει μείωση ύψους 6,4% για το περασμένο έτος ενώ προβλέπει «μέτρια ανάπτυξη» για το 2025. Πρόκειται για το πρώτο τεύχος της εξαμηνιαίας μακροοικονομικής έκθεσής της, η οποία ωστόσο πρέπει να σημειωθεί ότι παραμένει ατελής λόγω της έλλειψης δεδομένων που είναι απαραίτητα για το έργο, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών λογαριασμών. Επιπλέον, η Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία δεν έχει ακόμη δημοσιεύσει τα στοιχεία για το ΑΕΠ για το 2022 και τα επόμενα έτη. Ορισμένα στοιχεία για τα δημόσια οικονομικά δεν είναι επίσης διαθέσιμα. Η BDL επιμένει ότι τα ευρήματά της είναι αξιόπιστα πάραυτα.

Ωστόσο, διεθνείς οργανισμοί και ερευνητικές εταιρείες, που παρακολουθούν τον Λίβανο, προβλέπουν εκτιμήσεις του ΑΕΠ που κυμαίνονται μεταξύ 26 και 33 δις δολαρίων. Η εκτίμησή της BDL αναφέρεται σε 28 δις δολάρια, συνεκτιμώντας ότι το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 6,4% το 2024. Για το 2025, η τράπεζα δεν έχει εκδώσει πρόβλεψη, αναφέροντας μόνο ότι αναμένει «μέτρια ανάπτυξη». Η Παγκόσμια Τράπεζα από πλευράς της προβλέπει ανάπτυξη ύψους 4,7% το 2025, αλλά δεν έχει εκδώσει πρόβλεψη για το 2026. Σύμφωνα με το σχέδιο προϋπολογισμού για το 2026, το Υπουργείο Οικονομικών προβλέπει ότι το ΑΕΠ της χώρας θα φθάσει τα 32,78 δις το 2025, με πληθωρισμό 15% και 36,3 δις δολάρια το επόμενο έτος με πληθωρισμό 3,5%. Στο επίκεντρο της έκθεσης, αναφέρεται επίσης ότι οι ηλεκτρονικές μεταφορές χρημάτων — που πραγματοποιούνται μέσω εξειδικευμένων εταιρειών ή εφαρμογών για κινητά — αυξήθηκαν κατά 133% μεταξύ 2019 και 2024, από 1,2 δις δολάρια σε 2,8 δις δολάρια κατά την ίδια περίοδο. Αυτό, οφείλουμε να παρατηρήσουμε, ότι αντανακλά την αυξανόμενη σημασία της οικονομίας μετρητών στο Λίβανο.

Τέλος, όπως συχνά έχουμε αναφέρει σε ενημερώσεις μας, ζητούμενο παραμένει η ολοκληρωμένη στρατηγική αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα. Από την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης, οι τράπεζες έχουν παγώσει δεκάδες δισεκατομμύρια δολάρια σε καταθέσεις. Ελλείψει νομικού ελέγχου κεφαλαίου, το κοινοβούλιο ψήφισε μόνο έναν νόμο για την εξυγίανση των τραπεζών τον περασμένο Ιούλιο, ενώ ένα ξεχωριστό νομοσχέδιο σχετικά με τον τρόπο κατανομής των μεγάλων οικονομικών απωλειών της χώρας παραμένει, όπως γνωρίζουμε, υπό συζήτηση (the «Gar» Law, αναλυτικά σε πρόσφατη ανάρτησή μας).

Αλία Ν. Παπαναστασίου

Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

Επικεφαλής Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Βηρυτού

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟΝ ΛΙΒΑΝΟ

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τις ενημερώσεις του Γραφείου ΟΕΥ Βηρυτού, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-beirut@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες, που περιλαμβάνονται στην παρούσα ενημέρωση, προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.